

AES'S
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati
Department of Economics
Question Bank for
T.Y.B.A. (Semester-V) 2021-22 [ECOSPL 3502] International Economics

प्रश्न १ ला खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा.

1. स्मिथ यांनी आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक कोणता सिद्धांत मांडला?
अ)निरपेक्ष खर्च सिद्धांत ब) सापेक्ष खर्च सिद्धांत क) घटक विपुलता सिद्धांत ड) यापैकी नाही
2. रिकार्डो यांनी आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक कोणता सिद्धांत मांडला?
अ)निरपेक्ष खर्च सिद्धांत ब) सापेक्ष खर्च सिद्धांत क) घटक विपुलता सिद्धांत ड) यापैकी नाही
3. हेक्चर ओहलीन यांनी आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक कोणता सिद्धांत मांडला?
अ)निरपेक्ष खर्च सिद्धांत ब) सापेक्ष खर्च सिद्धांत क) घटक विपुलता सिद्धांत ड) यापैकी नाही.
4. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सापेक्ष खर्च सिद्धांत दोन पेक्षा अधिक देशांना लागू होतो हे विधान.....
अ)बरोबर आहे ब) चुकीचे आहे
5. हेक्चर ओहलीन सिद्धांत पुढील प्रकारच्या व्यापारा संबंधी आहे.
अ)देशांतर्गत व्यापार ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार क) यापैकी नाही
6. हेक्चर ओहलीन यांनी पुढील गृहीतक विचारात घेतले आहे (देश*वस्तू*उत्पादन घटक)?
अ) 2*2*2. ब) 2*2*1. क) 2*3*3 ड) यापैकी नाही
7. आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि देशांतर्गत व्यापार या दोन्हीत फरक आहे कारण,....
अ)वेगवेगळी शासकीय धोरणे ब) व्यापारावरील बंधने क) घटकांची अगतिशीलता ड) वरील सर्व बरोबर
8. उद्योगांतर्गत व्यापार म्हणजे दोन देशात.....
अ)एकाच वस्तूचा व्यापार ब) वेगवेगळ्या वस्तूंचा व्यापार
9. आंतर उद्योग-व्यापार म्हणजे दोन देशात.....
अ)एकाच वस्तूचा व्यापार ब) वेगवेगळ्या वस्तूंचा व्यापार
10. आंतरराष्ट्रीय व्यापारापासून कोणत्या देशास लाभ प्राप्त होतो हे व्यापार शर्तीवरून समजते हे विधान.....
अ)बरोबर आहे ब) चुकीचे आहे
11. एकेरी उत्पादन घटक व्यापार शर्तीमध्ये उत्पादन घटकाची उत्पादकता विचारात घेतली जाते हे विधान.....
अ)बरोबर आहे ब) चुकीचे आहे
12. अनुकूल व्यापारतोल म्हणजे देशाच्या वस्तूची.....
अ)निर्यात आयातीपेक्षा जास्त ब) निर्यात आयातीपेक्षा कमी
13. प्रतिकूल व्यापारतोल म्हणजे देशाच्या वस्तूची.....
अ)निर्यात आयातीपेक्षा जास्त ब) निर्यात आयातीपेक्षा कमी
14. व्यापारतोल आणि व्यवहारतोल यांच्यात फरक आहे काय?
अ)होय ब) नाही
15. व्यापारतोलामध्ये कोणत्या व्यापाराची नोंद असते ?
अ)वस्तू ब) वस्तू व सेवा क) यापैकी नाही

16. व्यवहारतोलामध्ये कोणत्या व्यापाराची नोंद असते ?
अ) वस्तू ब) वस्तू व सेवा क) यापैकी नाही
17. व्यापारतोलपेक्षा व्यवहारतोल ही संकल्पना अधिक विस्तृत आहे हे विधान.....
अ) बरोबर आहे ब) चुकीची आहे
18. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या लाभाचे मोजमाप..... द्वारे केले जाते
अ) उत्पादन खर्चात होणारी घट ब) वास्तव उत्पन्नातील सुधारणा क) व्यापार शर्तीचे स्वरूप ड) सर्व बरोबर
19. व्यापार शर्तीवर पुढीलपैकी कोणते घटक परिणाम करतात?
अ) मागणीची लवचिकता ब) पुरवठ्याची लवचिकता क) मागणीचे आकारमान ड) सर्व बरोबर
20. अल्पविकसित देशांसाठी व्यापारशर्ती .....मुळे प्रतिकूल ठरतात.
अ) प्राथमिक उत्पादने ब) तंत्रज्ञानातील मागासलेपणा क) लोकसंख्या वाढीचा उच्च दर ड) सर्व बरोबर

प्रश्न 2 रा खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

1. अंतर्गत व्यापार म्हणजे काय?
2. आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय?
3. आंतर प्रादेशिक व्यापार म्हणजे काय?
4. निरपेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत कोणी मांडला?
5. सापेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत कोणी मांडला?
6. हेक्चर ओहलीनचा सिद्धांत कोणत्या नावाने ओळखला जातो?
7. आंतर उद्योग व्यापार म्हणजे काय?
8. उद्योगांतर्गत व्यापार संकल्पना काय आहे?
9. व्यापार शर्त म्हणजे काय?
10. निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापार शर्त म्हणजे काय?
11. स्थूल वस्तुविनिमय व्यापार शर्त म्हणजे काय?
12. एकेरी उत्पादन घटक व्यापार शर्त संकल्पना स्पष्ट करा.
13. दुहेरी उत्पादन घटक व्यापार शर्त म्हणजे काय?
14. व्यापारतोल या संकल्पनेवरून आपणास काय अर्थबोध होतो?
15. व्यवहारतोल या संकल्पनेवरून आपणास काय अर्थबोध होतो?
16. व्यापारतोलाचे घटक सांगा.
17. व्यवहारतोलाचे घटक सांगा.
18. अनुकूल व्यापारतोल म्हणजे काय?
19. अनुकूल व्यवहारतोल म्हणजे काय?
20. प्रतिकूल व्यवहारतोलाचा अर्थ सांगा.

प्रश्न 3 रा. खालील टिपा लिहा.

1. आंतर प्रादेशिक व्यापार.
2. अंतर्गत व्यापार.
3. आंतरराष्ट्रीय व्यापार.

4. निरपेक्ष खर्च.
5. सापेक्ष लाभ.
6. आंतर उद्योग व्यापार.
7. उद्योगांतर्गत व्यापार.
8. श्रमविभागणी आणि विशेषीकरण.
9. व्यापार शर्त.
10. अनुकूल व्यापार शर्त.
11. प्रतिकूल व्यापार शर्त.
12. व्यापारतोल.
13. व्यवहारतोल.
14. दृश्य आणि अदृश्य व्यापार.
15. व्यापार ताळेबंद.
16. निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापार शर्त.
17. स्थूल वस्तुविनिमय व्यापार शर्त.
18. एकेरी उत्पादन घटक व्यापार शर्त.
19. दुहेरी उत्पादन घटक व्यापार शर्त.
20. सापेक्ष खर्च.

प्रश्न ४ था खालील प्रश्नांची ५०० शब्दात उत्तरे लिहा. (लघुतरी प्रश्न)

1. अँडम स्मिथचा निरपेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा.
2. रिकार्डोचा सापेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा
3. घटक विपुलता सिद्धांत उदाहरणाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
4. उद्योगांतर्गत व्यापार ही संकल्पना उदाहरणाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
5. अंतर्गत व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यांच्यातील साम्य स्पष्ट करा.
6. हेक्चर ओहलिनच्या सिद्धांताची गृहीते सांगा.
7. रिकार्डोच्या सिद्धांताची गृहीते सांगा.
8. अँडम स्मिथच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक सिद्धांताची गृहीते कोणती आहे ते सांगा.
9. आंतर उद्योग व्यापार आणि उद्योगांतर्गत व्यापार यांच्यामधील फरक सांगा.
10. आंतरराष्ट्रीय व्यापारामुळे विशेषीकरण आणि श्रमविभागणी कशी घडून येते ते सांगा.
11. घटक विपुलता ही संकल्पना उदाहरणाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
12. व्यापार शर्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
13. विकसनशील देशांना व्यापार शर्ती प्रतिकूल असण्याची कारणे स्पष्ट करा.
14. व्यापार शर्तीच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
15. व्यापारतोलाचे घटक सांगा.
16. व्यवहारतोलाचे घटक सांगा.
17. व्यवहारतोल प्रतिकूल ठरण्याची कारणे स्पष्ट करा.

18. देशास व्यवहारतोल कोणत्या कारणामुळे अनुकूल ठरतो ते स्पष्ट करा.
19. आंतर प्रादेशिक व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
20. निव्वळ वस्तुविनिमय व्यापार शर्त आणि स्थूल वस्तुविनिमय व्यापार शर्त यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ वा खालील प्रश्नांची १००० शब्दात उत्तरे लिहा. (दीर्घांतरी प्रश्न)

1. व्यापाराचा आधुनिक सिद्धांत आकृतीच्या साहाय्याने सविस्तर स्पष्ट करा.
2. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा घटक विपुलता सिद्धांत सनातनवादी सिद्धांतापेक्षा कसा वेगळा आहे ते स्पष्ट करा.
3. आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्राची व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
4. आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्राचे महत्त्व विविध मुद्द्यांच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
5. देशांतर्गत व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यांच्यातील साम्य सांगून फरक सविस्तर स्पष्ट करा.
6. आर्थिक वृद्धीमध्ये आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे योगदान सविस्तर स्पष्ट करा.
7. रिकार्डो यांचा आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक सिद्धांत अँडम स्मिथच्या सिद्धांतापेक्षा कसा वेगळा आहे ते स्पष्ट करा.
8. अँडम स्मिथच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
9. हेक्चर ओहलीनचा घटक विपुलता सिद्धांत आंतर उद्योग व्यापाराचे उदाहरण आहे हे स्पष्ट करा.
10. हेक्चर ओहलीनचा घटक विपुलता सिद्धांत उद्योगांतर्गत व्यापाराचे उदाहरण नाही हे कसे सिद्ध होते ते स्पष्ट करा.
11. व्यापार शर्त म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय व्यापारामध्ये व्यापार शर्तीचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा.
12. व्यापार शर्त म्हणजे काय? विकसनशील देशांना व्यापार शर्ती प्रतिकूल ठरण्याची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
13. व्यापार शर्त म्हणजे काय? व्यापार शर्तीच्या विविध संकल्पना उदाहरणाच्या साहाय्याने सविस्तर स्पष्ट करा.
14. व्यापार शर्त म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या शर्तीवर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
15. अमेरिकेच्या तुलनेत भारतास व्यापार शर्ती प्रतिकूल ठरण्याची कारणे विविध मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.
16. व्यापारतोल आणि व्यवहारतोल या संकल्पना स्पष्ट करून व्यवहारतोल ही संकल्पना व्यापारतोलापेक्षा कशी विस्तृत आहे ते स्पष्ट करा.
17. प्रतिकूल व्यवहारतोल म्हणजे काय? विकसनशील देशांना व्यवहारतोल प्रतिकूल ठरण्याची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
18. असंतुलित व्यवहारतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोलामध्ये असंतुलन निर्माण होण्याची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
19. असंतुलित व्यवहारतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोलातील असंतुलन दूर करण्यासाठीचे उपाय सविस्तर स्पष्ट करा.
20. आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र या विषयातून आपणास कोणकोणत्या बाबीचे आकलन झाले ते सविस्तर स्पष्ट करा.